

KUNNANVALTUUSTO

6/2019

Aika Keskiviikko 18.12.2019 klo 19.02 – 21.10

Paikka Karvian kunnantalo, Valtuustosali

Läsnä Paikalla 21 valtuutettua

Aalto Kari
Hautaluoma Väinö
Hietaluoma Jaakko
Huhtaluoma Heikki
Kangas Kaija
Kaskimäki Veijo
Koivumäki Jyrki
Laitila Sami
Louhisuo Jori
Mustakoski Risto
Niskala Jorma
Ohrankämmen Jukka
Pukkila Esa
Raita-aho Voitto
Suominen Päivi
Tuuliniemi Paavo
Vainionpää Joni
Välimäki Aarre
Ylilampi Tomi
Niskala Pekka
Järvinen Tiina

Poissa Ervelä Mari
Kannisto Jari

Muut saapuvilla olleet

Hosiasluoma Tarja
Salonen Miia

kunnanjohtaja
palkanlaskija-arkistonhoitaja, pöytäkirjanpitäjä

Pöytäkirja tarkastettu 19.12.2019

Pöytäkirja on ollut yleisesti nähtävänä kunnan verkkosivuilla 20.12.2019

SISÄLLYSLUETTELO:

KOKOUKSEN LAILLISUUS JA PÄÄTÖSVALTAISUUS	3
PÖYTÄKIRJANTARKASTAJIEN VALITSEMINEN	3
TALOUSARVIO VUODELLE 2020 JA TALOUSSUUNNITELMA VUOSILLE 2021-2022	4
LISÄMÄÄRÄRAHA PÄIVÄKODIN HENKILÖSTÖMENOIHIN	11
LISÄMÄÄRÄRAHA YHTENÄISKOULUN HENKILÖSTÖMENOIHIN	13
LISÄMÄÄRÄRAHA ESIOPETUKSEN MENOIHIN	14
LISÄMÄÄRÄRAHA POSAN PALVELUSOPIMUKSEN YLITYSTÄ VARTEN	15
VUODEN 2019 INVESTOINTIEN TILANNE JA TALOUSARVION TOTEUTUMINEN	16
LISÄMÄÄRÄRAHA TEKNISEN TOIMEN INVESTOINTEIHIN	18
ILMOITUSASIAT	19
1.VALTUUSTOALOITE: KOKOOMUKSEN VALTUUSTORYHMÄN ALOITE KARVIAN KUNNAN TALOUDEN TERVEHDYTTÄMISEKSI	19
OIKAISUVAATIMUSOHJE JA VALITUSOSOITUS	21

Ennen kokousta luovutettiin luottamushenkilö Merja Holkolle Kuntaliiton myöntämä Kultainen 30 v-ansiomerkki.

KOKOUKSEN LAILLISUUS JA PÄÄTÖSVALTAISUUS

KV § 54 Kuntalain 94 §:n mukaan kokouskutsu on lähetettävä ja kokouksesta on annettava yleisesti tieto vähintään neljä päivää ennen kokousta. Karvian kunnanvaltuuston työjärjestyksen mukaan kokouskutsu on lähetettävä valtuutetuille seitsemän päivää ennen kokousta, postitus- ja kokouspäivä mukaan lukien.

Kokouksesta on ilmoitettava kunnan ilmoitustaululla sekä Ylä-Satakunta -lehdessä sekä kunnan nettisivuilla.

Kuntalain 103 §:n mukaan kunnanvaltuusto on päätösvaltainen, kun vähintään kaksi kolmannelta valtuutetuista on saapuvilla.

PÄÄTÖS:

Kokous todettiin laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

PÖYTÄKIRJANTARKASTAJIEN VALITSEMINEN

KV § 55 PÄÄTÖSEHDOTUS:

Valitaan kaksi pöytäkirjantarkastajaa.

PÄÄTÖS:

Pöytäkirjantarkastajiksi valittiin Sami Laitila ja Jori Louhisuo.

TALOUSARVIO VUODELLE 2020 JA TALOUSSUUNNITELMA VUOSILLE 2021-2022

KH 15.10.2019

§ 149

Kuntalain mukaan valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio. Sen hyväksymisen yhteydessä valtuusto hyväksyy myös kolmea tai useampaa vuotta koskevan taloussuunnitelman, jonka ensimmäinen vuosi on talousarviovuosi.

Talousarviossa ja –suunnitelmassa hyväksytään kunnan toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet. Talousarvio ja –suunnitelma on laadittava siten, että edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Talousarviossa ja –suunnitelmassa tai niiden hyväksymisen yhteydessä on päätettävä toimenpiteistä, joilla edellisen vuoden taseen osoittama alijäämä ja talousarvion laatimisvuonna kertyväksi arvioitu alijäämä suunnittelu-kaudella katetaan (alijäämän kattamisvelvollisuus).

Talousarvio ja –suunnitelma toimivat toiminnan ohjauksen välineinä. Niiden tulee antaa oikea kuva kunnan taloudesta, osoittaa kunnan taloudellisen tuloksen muodostuminen sekä keinot kokonaistalouden tasapainottamiseksi ja rahoitustarpeen kattamiseksi.

Kunnanhallitus on antanut hallintokunnille talousarvion laadintaohjeet 3.9.2019 § 116. Ohjeissa palkkakustannusten kasvuprosentiksi ennustetaan 3,8% (Kuntaliitto 4.4.2019). Nykyiset työ- ja virkaehtosopimukset ovat voimassa 31.3.2020 saakka. Lomarahojen leikkaus loppuu. Palkkojen sivukulujen %-osuudet pysyvät vuoden 2019 tasolla. Keskushallinto on antanut ohjeet palkkojen sivukulujen prosentiosuuksista.

Määrärahat ovat Karvian kunnassa bruttomääräisesti sitovia.

Liitteet:

- talousarvioesitysten käyttötalousosa
- talousarvioesityksen investointiosa (teknisen ltk:n investoinnit excel-taulukko toimitetaan investointien tarkennettua)
- rahoituslaskelma (toimitetaan investointien tarkennettua)
- tuloslaskelma (poistot puuttuvat vielä)

KUNNANJOHTAJAN PÄÄTÖSEHDOTUS:

Kunnanhallitus aloittaa talousarvion käsittelyn. Kunnanhallituksen sekä kasvatus- ja opetuslautakunnan viranhaltijat esittelevät oman hallinnonalansa talousarvioehdotukset.

Talousarvion 2020 käsittelyjärjestys on: käyttötalous-, investointi- ja rahoitusosa ja sen jälkeen muut talousarvion osat.

PÄÄTÖS:

Kunnanhallitus aloitti talousarvion käsittelyn.

Talousarvion 2020 käsittelyjärjestys on: käyttötalous-, investointi- ja rahoitusosa ja sen jälkeen muut talousarvion osat.

Kunnanjohtaja Tarja Hosiasluoma esitteli talousarvion toimintatuotot ja toimintakulut. Kulujen puolella nousua on henkilöstömenoissa erityisesti varhaiskasvatuksen ja koulutoimen osalta. Ostopalvelujen nousua on merkittävimmin erikoissairaanhoidossa. Säästöjä on haettu ja avustuksia on vähennetty. Verotulokertymän linja on maltillinen.

Kunnanjohtaja Tarja Hosiasluoma ja vs. kunnansihteeri/koulutoimenjohtaja Kati Ojaniemi esittelivät hallinnonalojen talousarvioehdotukset. Käytiin läpi talousarvioehdotus tarkastustoimesta koulutoimeen.

Todettiin, että kunnanhallitus palauttaa koulutoimen talousarvioesityksen kasvatus- ja opetuslautakunnalle ja edellyttää yhtenäiskoulun/perusopetuksen osalta noin 100 000 euron karsintaa.

Muilta osin talousarvion käsittely jatkuu seuraavassa kokouksessa.

KH 4.11.2019 § 167

KUNNANJOHTAJAN PÄÄTÖSEHDOTUS:

Kunnanhallitus jatkaa talousarvion käsittelyä. Kasvatus- ja opetuslautakunnan, vapaa-aikatoimen sekä teknisen toimen viranhaltijat esittelevät oman hallinnonalansa talousarvioehdotukset.

Talousarvion 2020 käsittelyjärjestys on: käyttötalous-, investointi- ja rahoitusosa ja sen jälkeen muut talousarvion osat.

PÄÄTÖS:

Kunnanhallitus aloitti tämän pykälän käsittelyn pykälän 155 jälkeen vapaa-aikatoimen ja teknisen toimen talousarvioiden esittelyllä.

Liikunta- ja raittiussihteeri Sirpa Ala-Rämi esitteli kunnanhallitukselle vapaa-aikatoimen talousarvion käyttötalousosan sekä investoinnit. Kunnanhallitus päätti palauttaa vapaa-aikatoimen talousarvioesityksen vapaa-aikalautakunnalle ja edellyttää noin 10 000 euron karsintaa vuoden 2019 talousarviosummaan verrattuna.

Sirpa Ala-Rämi poistui tämän pykälän käsittelyn aikana klo 19.08.

Jaakko Kallioniemi saapui tämän pykälän käsittelyn aikana klo 19.10 ja poistui klo 20.46. Kunnanrakennusmestari Jaakko Kallioniemi esitteli kunnanhallitukselle teknisen toimen talousarvion käyttötalousosan sekä investoinnit. Kunnanhallitus päätti varata 10.000 euroa rakennusvalvonnan asiantuntijapalkkioihin kiinteistöveroselvityksen teettämiseksi. Willelän uimarannan kunnostukseen varattu 5000 euroa siirretään investoinneista käyttötalouteen.

Mari Ervelä poistui tämän pykälän käsittelyn aikana klo 20.28

Kunnanhallitus päätti pitää tauon tämän pykälän käsittelyn aikana 20.47-20.55, minkä jälkeen kunnanhallitus siirtyi käsittelemään pykälää 156.

Kunnanhallitus päätti muuttaa kunnanhallituksen talousarviota seuraavasti: Kohtaan Muu keskustoimisto (001142) ICT-palvelut 30.000 euroa, kohtaan yhteispalvelupiste (001143) tuet ja avustukset 1.200 euroa, työterveyshuolto (001161) tuet ja avustukset 14.500 euroa, kopiointi (001181) muut myyntituotot muilta 700 euroa ja muut myyntituotot sisäiset 14.040 euroa, muu hallinto (001190) avustukset yhteisöille 5000,00 euroa.

Kasvatus- ja opetuslautakunta on kokouksessaan 30.10.2019 päättänyt esittää seuraavia muutoksia talousarvioon: Yhtenäiskoulu vakinaiset viranhaltijat 4002 vähennetään 30.000 euroa, kohdasta 4342 ICT-palvelut vähennetään 1.000 euroa, kohdasta 4421 oppilaiden koulukuljetus vähennetään 50.000 euroa, kohdasta 4422 oppilaiden ylimääräinen koulukuljetus vähennetään 5.000 euroa, kohdasta 4500 toimisto- ja koulutarvikkeet vähennetään 1.000 euroa ja 4510 kirjallisuus 5.000 euroa. Kohdasta kalusto 4580 vähennetään 2.000 euroa ja kohdasta 4600 muu materiaali vähennetään 1.000 euroa. Kustannuspaikalta yhtenäiskoulun keittiö kohdasta elintarvikkeet vähennetään 5.000 euroa. Kunnanhallitus hyväksyi esitetyt muutokset.

Kunnanhallitus päätti, että elinvoimalautakunnan käyttömenoihin Willi Karvian avustuksiin yhteisöille lisätään leirituvan ja Jokipirtin menoista 75 % (19.200 euroa) avustuksena Willi Karvia Oy:lle.

Kunnanhallitus päätti, että sosiaali- ja terveyspalveluihin lisätään työsuhteisten palkkoihin 20.000 euroa kotipalvelukokeiluun.

Kunnanhallitus kävi läpi kunnanhallituksen alaiset investoinnit.

Muilta osin talousarvion käsittely jatkuu seuraavassa kokouksessa.

KH 25.11.2019 § 179

Liitteet:

- Talousarvioesitysten käyttötalousosa
- talousarvioesityksen investointiosa
- rahoituslaskelma
- tuloslaskelma

KUNNANJOHTAJAN PÄÄTÖSEHDOTUS:

Kunnanhallitus jatkaa talousarvion käsittelyä. Talousarvion 2020 käsittelyjärjestys on: käyttötalous-, investointi- ja rahoitusosa ja sen jälkeen muut talousarvion osat.

PÄÄTÖS:

Kunnanhallitus jatkoi talousarvion käsittelyä ja päätti osaltaan hyväksyä talousarvion 2020 ja vuosien 2021–2022 taloussuunnitelman seuraavin muutoksin:

Käyttötalous:

Kustannuspaikalle 001220 joukkoliikenne lisätään matkustus- ja kuljetuspalveluluiden oston 6.400 euroa kunnan ja ELY-keskuksen välisen sopimuksen mukaisesti.

Elinkeinlautakunnan alle avataan uusi kustannuspaikka vieraasta voimavaraksi - hankkeelle. Hankkeelle kirjataan menoihin 21 561 euroa ja tuloksi avustus 15 093 euroa.

Kustannuspaikalle 005121 yhtenäiskoulu lisätään asiantuntijapalkkioihin 3.500 euroa koulukuljetusten kilpailuttamista varten. Koulukuljetukset kilpailutetaan keväällä 2020.

Vapaa-ajanlautakunnan kokouksessaan 18.11.2019 tekemän esityksen mukaisesti muutetaan kustannuspaikkoja seuraavasti: liikuntatoimi 006110 avustukset yhteisöille -1800 euroa, urheilurakennukset 006121 koneiden kunnossapito -500 euroa, valaistut kuntoradat 006123 rakennusmateriaali -300 euroa ja raittiustoimi 006201 koneiden/laitteiden vuokrat -210 euroa. Kohdasta nuorisotoimi 006301 posti- ja kuriiripalvelut -400 euroa, avustukset yhteisöille -2574 euroa, koneiden/laitteiden vuokrat -210 euroa sekä kulttuuritoimi 006400 4 painatukset/ilmoitukset -200 euroa, koulutus-/kulttuuri-palvelut -197 euroa ja 4700 avustukset yhteisöille -990 euroa.

Kustannuspaikkaa museotoimi 006420 muutetaan seuraavasti: tuntipalkat -3000 euroa, Kuel-maksut -504 euroa, sairausvakuutusmaksut -41 euroa, työttömyysvakuutusmaksut -25 euroa, tapaturmamaksut -11 euroa, rakennusten ja alueiden kunnossapito -9000 euroa, koulutus- ja kulttuuripalvelut -700 euroa, rakennusmateriaali -1000 euroa ja muu materiaali -1040 euroa.

Vesi- ja viemärlaitoksen talousarvio sisältää vesilaitoksen taksojen korottamisen vuonna 2020.

Kustannuspaikalle rakennusvalvonta lisätään toimisto- ja asiantuntijapalveluihin 8000 euroa pohjavesialueiden suojelusuunnitelman laatimiseksi ja avustuksiin valtiolta 4000 avustuksena suojelusuunnitelman laadintaan.

Rakennusvalvonnan talousarvioesitys sisältää rakennusvalvonnan taksojen korottamisen vuonna 2020.

Kunnanhallitus piti tauon tämän pykälän käsittelyn aikana klo 19.42–19.47.

Investoinnit:

Kunnanhallituksen investointeihin lisätään 25.000 euroa palkanlaskennan web-tallennuksen hankintaan.

Kunnanhallitus päätti, että vapaa-ajanlautakunnan esittämää investointia ns. leijonapuiston rakentamisesta ei lisätä vuoden 2020 investointeihin.

Tavoitteisiin tytäryhtiöille lisätään Willi Karvia Oy:n tavoitteet.

Kunnanhallitus päätti talousarvion käsittelyn. Kunnanhallitus esittää kunnanvaltuustolle hyväksyttäväksi vuoden 2020 talousarvion ja vuosien 2021–2022 taloussuunnitelman.

KV § 56 PÄÄTÖS:

Valtuuston puheenjohtaja Päivi Suominen esitti, että talousarvio esitellään ensin, minkä jälkeen käydään yleiskeskustelu. Valtuustoryhmät käyttävät puheenvuoronsa suuruusjärjestyksessä sekä sen jälkeen yksittäisten valtuutettujen puheenvuorot. Puheenvuorojen jälkeen tulee talousarvion yksityiskohtainen käsittely.

Talousarvion 2020 ja taloussuunnitelman 2021-2022 käsittelyjärjestys ja hyväksyntä seuraavassa järjestyksessä:

Käyttötalous tulosalueittain, investointiosa, kunnan tuloslaskelma, rahoituslaskelma sekä tavoitteet tytäryhtiöille ja sen jälkeen todetaan talousarvio tulleen hyväksytyksi.

Valtuusto hyväksyi talousarvion 2020 ja taloussuunnitelman 2021-2022 käsittelyjärjestyksen.

Puheenjohtaja antoi ensimmäisen puheenvuoron kunnanjohtaja Tarja Hosiasluomalle:

Kunnanjohtaja esitteli valtuustolle talousarvion. Talousarviota on tehty hartaasti, mutta lopputulos ei ole hyvä. Talousarvio on 863.087 euroa alijäämäinen. Talousarvio on käyty läpi useampaan kertaan. Karsintoja on tehty kunnanhallituksen pyynnöstä. Varhaiskasvatuksen puolella hoidettavien lapsien määrä lisääntynyt, jolloin henkilöstöä on otettu lisää. Lisätilan tarvetta on myös, mutta uutta päiväkotia ei rakenneta. Koulupuolella luokkia on jaettu, jolloin avustajien tarve on lisääntynyt. Erikoissairaanhoitoon menot ovat reippaasti kasvaneet. Posalle varatut määrärahat ylittyvät. Valtionosuuksia odotellaan. Alkuvuodesta laaditaan kuntastrategia ja perustetaan työryhmiä. Yritysnäkymät ovat hyvät, joka näkyy pitkällä aikavälillä, uusia yrittäjiä tulossa. Matkailulla saatetaan saada muuttovirtaa paikkakunnalle. Vieraasta voimavaraksi –hankeen tarkoituksena sopeuttaa tänne ja tutustumaan paikallisiin ja toimintatapoihin. Perhetyöntekijä on koettu hyväksi ja vanhuksille kokeillaan samanlaista kokeilu mielessä.

Kunnanhallituksen puheenjohtaja ja valtuutettu Voitto Raita-aho:

Tappio tilikaudelle on tosiasia ja epävarmuustekijöitä on. Verotulot pitäisi korjaantua ensi vuodelle. Valtionosuudet tulevat nousemaan näin on luvattu. Vuosikate pitäisi saada plussalle. Taseessa on kuitenkin vielä varaa. Raita-aho uskoo, että talous saadaan kääntymään. Investointeja on karsittu. Näin tiukkaa ei ole moniin vuosikymmeneihin.

Keskustapuolueen ryhmäpuheenvuoron käytti valtuutettu Sami Laitila:

Hyviä alustuksia ja seikkaperäisesti on esitetty. Ylijäämää on vielä, jolla pärjätään vielä useampi vuosi. Se edes auttaa meitä. Isompaan ei ole tarvetta mennä. Verotuloissa ja sote-menoissa iso kuilu. Toivotaan, että verotulojen kertymät pitää paikkaansa. Lisää elinvoimaisuutta tarvitaan. Matkailulla voidaan saada elinvoimaisuutta. Ennaltaehkäisevä toiminta on suuri asia. Mukavalta talousarvio ei näytä.

Perussuomalaisten ryhmäpuheenvuoron käytti valtuutettu Heikki Huhtaluoma:

Valtuutettu Heikki Huhtaluoma ei jaksanut uskoa, että näin pienelle kunnalle olisi tulossa valtionosuuksia. Kolmatta vuotta mennään alijäämäisenä. Tällä tavalla ei montaa vuotta mennä. Erikoissairaanhoidosta on nousua, johon vaikuttaa moni asia. Alkuvuodesta pitää katsoa ja alkaa tutkimaan mistä säästöjä saadaan. Näillä mennään.

Kokoomuksen ryhmäpuheenvuoron käytti valtuutettu Jukka Ohrankämmen:

Valtuutetun silmin äärettömän pieniä muutoksia tapahtunut. Menot kasvaa vain. Kokonaisuutena käyttökulut nousee. Koulupuoli nousee ja kuljetuspuolen säästöihin tuetaan. Yksi kuljetus pois, entä sitten, kun saadaan kuljetustarjoukset? Tarkalla kammalla säästöjä on karsittu. Verotulot tuskin nousee, käyttömenot nousee. Kunnantalous ei tätä kauaa kestä, eri vinkkelistä täytyy alkaa katsoa ja suunnitella.

Sdp ei käyttänyt ryhmäpuheenvuoroa.

Yksittäiset puheenvuorot:

Valtuutettu Voitto Raita-aho: Valtionosuuksia on tulossa ja korjattu. Ostopalvelut nostaa käyttötaloutta. Tarkasti ja harkiten on talousarviota tehty. Koulupuoli ei mennyt niin kuin suunniteltiin. Menot kasvoivat suureksi. Koulupuolella jouduttu ryhmäkokoja pienentämään ja avustajia lisää. Kuljetukset olivat pettymys. Se kuinka jatkossa pärjäämme, täytyy joka vuosi käydä läpi.

Kunnanjohtaja Tarja Hosiasluoma: Kuntastrategian laadinnassa työryhmät mieltivät ja karsivat menoja. Talous edellä mennään. Kaikki ideat ja näkemykset otetaan vastaan.

Valtuutettu Jorma Niskala: Todellisuus on tullut eteen. Henkilöstöä ei voi moittia. Kuntastrategiaan pitää tarttua. Ulkopuolinen konsultti voisi katsoa mistä säästöjä saadaan.

Valtuutettu Kaija Kangas: Ei usko että tulotaso nousee korkealle ja valtionosuudet nousisi. Ylijäämää on, mutta se tällä tahdilla kuluu. Ennaltaehkäisevä työntekijä vanhuspalveluihin. Hyvä, että kokeillaan puolivuotta kerrallaan, että nähdään miten se vaikuttaa vanhuspalveluiden kustannuksiin.

Valtuutettu Veijo Kaskimäki: Vuodesta vuoteen menee samalla tavalla. Vanhuspalveluun tullaan tekemään hyvää työtä. Kuntastrategiaan pitää valmistautua. Ei konsultilta apua, ei luota niihin. Koulupuolen konsultti lupasi hyvää, mutta ei kuitenkaan ollut mitään hyötyä. Palveluja ei saa heikentää. Ei kuntaliitosta.

Valtuutettu Jyrki Koivumäki: Kolmatta vuotta mennään alijäämäisenä. Pieniä summia on karsittu ja varaa on tehdä toimenpiteitä. Näin emme voi jatkaa.

Valtuutettu Voitto Raita-aho: Tarkastellaan tarkoin ensi vuonna mitä voimme tehdä. Vakava mieli, kun 250 kuntaa tappiolla. Tämä ei ole myöskään valtion etu. Helppo tie ei tule olemaan.

Valtuutettu Jukka Ohrankämmen: Jos kunta ei pärjää omillaan, ei sitä kysytä halutaanko me vai ei kuntaliitosta. Sitä ei meiltä kysytä, jos kuntaliitoskriteerin ehdot täyttyvät.

Puheenjohtaja Päivi Suominen totesi yleiskeskustelun loppuun käydyksi.

Puheenjohtaja Päivi Suominen kävi läpi talousarvion 2020 ja taloussuunnitelman 2021-2022 seuraavasti:

Käyttötalous tulosalueittain, investointiosa, kunnan tuloslaskelma, rahoituslaskelma sekä tavoitteet tytäryhtiöille.

Talousarviosta otettiin pois liikuntatoimen tavoitteista seuraava teksti (sivu 22):
Investointina satsataan esteettömän Leijonapuiston rakentaminen Kirkonkylään, johon tulee valaistu kuntorata, kuntoportaat ja niin sanottu ulkokuntosalipaikka.

Puheenjohtaja totesi Karvian kunnan talousarvion vuodelle 2020 ja taloussuunnitelman 2021 – 2022 suunnitelmavuosineen tulleen näin hyväksytyksi.

LISÄMÄÄRÄRAHA PÄIVÄKODIN HENKILÖSTÖMENOIHIN

KOLTK 18.11.2019 § 74

Päiväkoti Kissankimalluksessa henkilöstömenot ovat ylittyneet talousarvioon varustusta. Ylitystä on aiheutunut muun muassa pitkistä sairauslomista aiheutuneista sijaistustannuksista, vuorohoidon järjestämisestä sekä avustajien palkkaamisesta. Avustajia on palkattu lasten erityisten tarpeiden vuoksi. Myös varhaiskasvatuksessa olevien lasten määrä on suurempi kuin talousarviossa on varauduttu, mikä on osaltaan kasvattanut henkilöstömenoja.

Ylitystä on päiväkohdin työsuhteisten palkoissa sekä sijaisten palkoissa. Menot ovat ylittyneet nyt noin 91.200 euroa, ja marras-joulukuun arvioitu palkkasumma sivukuluineen on 65.000 euroa.

KOULUTOIMENJOHTAJAN PÄÄTÖSEHDOTUS:

Kasvatus- ja opetuslautakunta esittää kunnanhallituksen kautta kunnanvaltuustolle, että se myöntää 156.200 euron lisämäärärahan päiväkodin henkilöstömenoihin.

PÄÄTÖS:

Päivähoidonohjaaja Reetta Lepistö kertoi lautakunnalle päiväkodin henkilöstömenoista. Reetta Lepistö poistui tämän pykälän käsittelyn jälkeen klo 18.51.

Kasvatus- ja opetuslautakunta päätti esittää kunnanhallituksen kautta kunnanvaltuustolle, että se myöntää 156.200 euron lisämäärärahan päiväkodin henkilöstömenoihin.

KH 25.11.2019 § 182

KUNNANJOHTAJAN PÄÄTÖSEHDOTUS:

Kunnanhallitus päättää kasvatus- ja opetuslautakunnan esityksen mukaisesti esittää kunnanvaltuustolle, että se myöntää 156.200 euron lisämäärärahan päiväkodin henkilöstömenoihin.

PÄÄTÖS:

Kunnanhallitus päätti kasvatus- ja opetuslautakunnan esityksen mukaisesti esittää kunnanvaltuustolle, että se myöntää 156.200 euron lisämäärärahan päiväkodin henkilöstömenoihin.

KV § 57 PÄÄTÖS:

Valtuutettu Jorma Niskala totesi, että lisämääräraahapyyntö olisi pitänyt tulla viimeistään marraskuun valtuuston kokoukseen eikä viimeiseen kokoukseen. Lisämääräraahapyyntö pitää jatkossa tuoda hyvissä ajoin listalle. Kunnanjohtaja Tarja Hosiasluoma totesi, että koitetaan olla jatkossa tarkkoja ja yritetään ennakoida ajoissa lisämääräraahapyyntö.

Kunnanvaltuusto myönsi 156.200 euron lisämäärärahan päiväkodin henkilöstömenoihin.

LISÄMÄÄRÄRAHA YHTENÄISKOULUN HENKILÖSTÖMENOIHIN

KOLTK 18.11.2019 § 75

Yhtenäiskoululla henkilöstömenot ovat ylittymässä talousarvioon varatusta. Ylitystä on aiheutunut muun muassa Joustavan perusopetuksen ryhmän perustamisesta sekä maahanmuuttajien valmistavan perusopetuksen opettajan palkkaamisesta. Kasvatus- ja opetuslautakunta on tehnyt päätöksen JOPO-ryhmän perustamisesta, mutta samassa yhteydessä ei varattu määrärahoja henkilöstön palkkaukseen. Ryhmässä on opettaja ja koulunkäynninohjaaja.

Valmistavasta perusopetuksesta maksetaan oppilaskohtaista valtionosuutta, joka näkyy valtionosuuksissa opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksessa eikä koulun kustannuspai-kalla. Valtionosuus käytännössä kattaa aiheutuvat ylimääräiset kustannukset. Arvioitu lisämäärärahan tarve on vakinaisten viranhaltijoiden palkkoihin 50.000 euron ja työ-suhteisten palkkoihin 30.000 euron lisämäärärahalle eli sivukuluineen tarve on 95.300 euron lisämäärärahalle

KOULUTOIMENJOHTAJAN PÄÄTÖSEHDOTUS:

Kasvatus- ja opetuslautakunta esittää kunnanhallituksen kautta kunnanvaltuustolle, että se myöntää 95.300 euron lisämäärärahan yhtenäiskoulun henkilöstömenoihin.

PÄÄTÖS:

Kasvatus- ja opetuslautakunta päätti esittää kunnanhallituksen kautta kunnanvaltuustolle, että se myöntää 95.300 euron lisämäärärahan yhtenäiskoulun henkilöstömenoihin.

KH 25.11.2019 § 183

KUNNANJOHTAJAN PÄÄTÖSEHDOTUS:

Kunnanhallitus päättää kasvatus- ja opetuslautakunnan esityksen mukaisesti esittää kunnanvaltuustolle, että se myöntää 95.300 euron lisämäärärahan yhtenäiskoulun henkilöstömenoihin.

PÄÄTÖS:

Kunnanhallitus päätti kasvatus- ja opetuslautakunnan esityksen mukaisesti esittää kunnanvaltuustolle, että se myöntää 95.300 euron lisämäärärahan yhtenäiskoulun henkilöstömenoihin.

KV § 58 PÄÄTÖS:

Kunnanvaltuusto myönsi 95.300 euron lisämäärärahan yhtenäiskoulun henkilöstömenoihin.

LISÄMÄÄRÄRAHA ESIOPETUKSEN MENOIHIN

KOLTK 18.11.2019 § 76

Esiopetuksen koulukuljetukset ovat toteutuneet arvioitua suurempina, ja koulukuljetuksia varten tarvitaan 8.000 euron lisämääräraha. Lisäksi esiopetuksen sijaistarve on ollut arvioitua suurempi, mistä syytä esiopetuksen henkilöstömenoissa on tarve 6.000 euron lisämäärärahalle.

KOULUTOIMENJOHTAJAN PÄÄTÖSEHDOTUS:

Kasvatus- ja opetuslautakunta esittää kunnanhallituksen kautta kunnanvaltuustolle, että se myöntää 14.000 euron lisämäärärahan esiopetuksen kustannuspaikalle.

PÄÄTÖS:

Kasvatus- ja opetuslautakunta päätti esittää kunnanhallituksen kautta kunnanvaltuustolle, että se myöntää 14.000 euron lisämäärärahan esiopetuksen kustannuspaikalle.

KH 25.11.2019 § 184

KUNNANJOHTAJAN PÄÄTÖSEHDOTUS:

Kunnanhallitus päättää kasvatus- ja opetuslautakunnan esityksen mukaisesti esittää kunnanvaltuustolle, että se myöntää 14.000 euron lisämäärärahan esiopetuksen kustannuspaikalle.

PÄÄTÖS:

Kunnanhallitus päätti kasvatus- ja opetuslautakunnan esityksen mukaisesti esittää kunnanvaltuustolle, että se myöntää 14.000 euron lisämäärärahan esiopetuksen kustannuspaikalle.

KV § 59 PÄÄTÖS:

Kunnanvaltuusto myönsi 14.000 euron lisämäärärahan esiopetuksen kustannuspaikalle.

LISÄMÄÄRÄRAHA POSAN PALVELUSOPIMUKSEN YLITYSTÄ VARTEN

KH 9.12.2019 § 194

PoSan syyskuun toteuman perusteella laatiman tilinpäätösennusteen mukaan Karvian kunnan vuoden 2019 talousarvioon varaama määräraha ei tule riittämään kustannuksiin. Toteuman pohjalta laaditun arvion mukaan PoSan menoihin menee 6.079.800 euroa. Talousarviossa PoSan menoihin varattiin 5.914.800 euroa.

Alkuvuonna 2019 kustannuksia kasvatti lastensuojelupalvelut ja toisena merkittävänä on vaikuttanut koko vuoden ajan vanhuspalvelukustannusten kasvaminen.

KUNNANJOHTAJAN PÄÄTÖSEHDOTUS:

Kunnanhallitus esittää kunnanvaltuustolle, että se myöntäisi 165.000 euron lisämäärärahan sosiaali- ja terveystalouteen menokohdalle 4302, asiakaspalveluiden ostot omilta kuntayhtymiltä.

Lisämäärärahan määrä perustuu PoSan tilinpäätösarvioon.

PÄÄTÖS:

Kunnanhallitus päätti esittää kunnanvaltuustolle, että se myöntäisi 165.000 euron lisämäärärahan sosiaali- ja terveystalouteen menokohdalle 4302, asiakaspalveluiden ostot omilta kuntayhtymiltä.

Lisämäärärahan määrä perustuu PoSan tilinpäätösarvioon.

KV § 60 PÄÄTÖS:

Kunnanvaltuusto myönsi 165.000 euron lisämäärärahan sosiaali- ja terveystalouteen menokohdalle 4302, asiakaspalveluiden ostot omilta kuntayhtymiltä.

Lisämäärärahan määrä perustuu PoSan tilinpäätösarvioon.

VUODEN 2019 INVESTOINTIEN TILANNE JA TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

Tekn. ltk. § 58

Karvian kunnan sisäisen valvonnan ohjeen mukaan talousarvion toteutumista seurataan ja raportoidaan. Talousarvion ja toiminnallisten tavoitteiden toteutumisesta voidaan toeta, että käyttötalouteen myönnettyistä määrärahoista 30.9.2019. mennessä on käytetty 68,1% (1 119 1172€) ja tuloja on kertynyt 64,9 % (318 366€).

Investointeihin myönnettyistä määrärahoista 30.9.2019 mennessä on käytetty 35,2% (203 026€).

Oheismateriaalina lautakunnalle käyttötalouden ja investointien toteutuminen ajalla 1.1.-30.9.2019.

KUNNANRAKENNUSMESTARIN PÄÄTÖSEHDOTUS:

Tekninen lautakunta merkitsee tiedoksi selvityksen talousarvion toteutumisesta ajalla 1.1.- 30.9.2019.

Tekninen lautakunta esittää kunnanvaltuustolle arvion kuluvana vuotena toteutumatta jäävistä investointihankkeista.

PÄÄTÖS:

Tekninen lautakunta merkitsi tiedoksi selvityksen talousarvion toteutumisesta ajalla 1.1.-30.9.2019.

Tekninen lautakunta päätti esittää kunnanhallitukselle ja kunnanvaltuustolle listauksen kuluvan talousvuoden aikana toteutuneista ja toteutumatta jäävistä investoinneista sekä niiden kulurakenteesta marraskuun lopussa.

Tekn. ltk. 3.12.2019 § 64

KUNNANRAKENNUSMESTARIN PÄÄTÖSEHDOTUS:

Tekninen lautakunta esittää kunnanvaltuustolle selvityksen kuluvana vuonna toteutumatta jäävät investoinnit.

Oheismateriaalina lautakunnalle investointien tämän hetkinen toteutuma.

PÄÄTÖS:

Tekninen lautakunta esittää kunnanvaltuustolle selvityksen kuluvana vuonna toteutumatta jäävistä investoinneista. Tekninen lautakunta kiinnittää jatkossa huomiota sii-

hen, että talousarvioon hyväksytyt investoinnit saadaan paremmin toteutettua talousarviovuoden aikana.

KH 9.12.2019 § 198

KUNNANJOHTAJAN PÄÄTÖSEHDOTUS:

Kunnanhallitus päättää teknisen lautakunnan esityksen mukaisesti esittää kunnanvaltuustolle selvityksen kuluvana vuonna toteutumatta jäävistä investoinneista.

PÄÄTÖS:

Kunnanhallitus päätti teknisen lautakunnan esityksen mukaisesti esittää kunnanvaltuustolle selvityksen kuluvana vuonna toteutumatta jäävistä investoinneista.

KV § 61 PÄÄTÖS:

Kunnanvaltuusto merkitsi tiedoksi teknisen lautakunnan selvityksen kuluvana vuonna toteutumatta jäävistä investoinneista.

LISÄMÄÄRÄRAHA TEKNISEN TOIMEN INVESTOINTEIHIN

Tekn. Itk. 3.12.2019 § 65

Esittävien taiteiden katsomon valmistuessa keväällä 2019 koko Kulttuurikeskus Skantzin alueella tehtiin mittavia muutostöitä, joiden valmiiksi saattaminen oli tehtävä nopealla aikataululla, ja joista näin koitui lisäkustannuksia, joihin ei suunnitteluvaiheessa ollut varauduttu. Lisäkustannuksia tuli mm. pihanparannustöistä vanhan koulun alueella ja pysäköintialueen rakentumisesta sekä ulkorakennuksen tyhjäys- ja korjaustöistä, jotka olivat välttämättömiä tapahtumaravintolan rakentamiseksi. Kustannuksia syntyi mm. maa-aineksista, sekalaisista pientarvikkeista (roskikset, liikennemerkkit, viheralueiden istutuksia ym.) ja palkkakuluista. Kuten katsomorakentamisessa, myös näissäkin töissä talkootyön määrä oli suuri, mutta kiireellisen aikataulun vuoksi oli turvauduttava myös palkattuihin työntekijöihin. Lisämäärärahan tarve on 21 000,00€.

KUNNANRAKENNUSMESTARIN PÄÄTÖSEHDOTUS:

Tekninen lautakunta esittää kunnanhallituksen kautta kunnanvaltuustolle, että se myöntää 21 000,00€ lisämäärärahan esittävien taiteiden katsomon investoinnille.

PÄÄTÖS:

Tekninen lautakunta esittää kunnanhallituksen kautta kunnanvaltuustolle, että se myöntää 21 000,00€ lisämäärärahan esittävien taiteiden katsomon investoinnille. Tekninen lautakunta kiinnittää huomiota siihen, että kohteen alkuperäiset suunnitelmat ovat olleet puutteellisia ja suunnitelmat matkan varrella muuttuneet, mikä on osaltaan vaikuttanut siihen, että investoinnin talousarvio on ylittynyt.

KH 9.12.2019 § 199

KUNNANJOHTAJAN PÄÄTÖSEHDOTUS:

Kunnanhallitus päättää teknisen lautakunnan esityksen mukaisesti esittää kunnanvaltuustolle, että se myöntää 21 000,00€ lisämäärärahan esittävien taiteiden katsomon investoinnille.

PÄÄTÖS:

Kunnanhallitus päätti teknisen lautakunnan esityksen mukaisesti esittää kunnanvaltuustolle, että se myöntää 21 000,00 euron lisämäärärahan esittävien taiteiden katsomon investoinnille kulttuurikeskuksen alueen parannustöihin.

KV § 62 PÄÄTÖS:

Kunnanvaltuusto myönsi 21 000,00 euron lisämäärärahan esittävien taiteiden katsomon investoinnille kulttuurikeskuksen alueen parannustöihin.

ILMOITUSASIAI

KV § 63

Valtuutettu Jukka Ohrankämmen jätti seuraavan valtuustoaloitteen:

1.VALTUUSTOALOITE: KOKOOMUKSEN VALTUUSTORYHMÄN ALOITE KARVIAN KUNNAN TALOUDEN TERVEHDYTTÄMISEKSI

Me allekirjoittaneet olemme erittäin huolestuneita kunnan talouden tilasta. Vuonna -18 kunta teki miljoonan euron edestä alijäämää. Tälle vuodelle on mitä ilmeisemmin tulossa lähes saman suuruinen alijäämä. Ensi vuoden budjetti näyttää olevan saman suuntainen. Tulevaisuudessa kunnan nettotulopohja tuskin tulee merkittävästi kasvamaan, odotukset paremmasta pohjautuvat lähinnä valtion osuuksien kasvuun.

Vaikkakin valtionosuudet saattavat jonkin verran nousta, käyttötalousmenot kuitenkin kasvavat vuosittain. Näistä syistä johtuen alijäämäkierteelle ja talouden syöksylle alaspäin ei ole näkyvissä loppua.

Tällä hetkellä näyttää siltä, että kunta saattaa, ellei korjaavia toimenpiteitä etsitä ja löydetä, ajautua vakaviin talousvaikeuksiin jo muutaman vuoden sisällä.

Kolmas raskaasti tappiollinen vuosi on alkamassa ja näyttää siltä, että omin avuin emme tappiokierrettä pysty laukaisemaan. Esitämme, että kunta palkkaa välittömästi ulkopuolisen selvityshenkilön/konsultin tarkastelemaan kunnan toimintoja, palvelutuotantoa ja henkilöstörakennetta.

Selvityksessä tulee tarkastella kokonaisuutena kunnan toiminnot ja palvelurakenne jokaisen hallintokunnan osalta, tulovirrat sekä mahdollisuudet menojen pienentämiseen.

Tähtäimenä tulee olla suunnitelma jolla mahdollisimman nopeasti, 2-3 vuoden aikana, kunnan talous pystytään vakauttamaan kestävälle tasolle.

Lisäksi esitämme selvitystä varten perustettavaksi ohjausryhmän jonka tehtävänä on yhdessä selvityshenkilön kanssa käydä läpi yllä mainitut asiat ja raportoida havainnoista ja mahdollisista toimenpiteistä valtuustolle sekä kunnanhallitukselle.

Mahdollisten säästötoimenpiteiden tulee näkyä jo vuoden 2021 budjetissa.

Karviassa 18.12.2019

Kokoomuksen valtuustoryhmä

Jukka Ohrankämmen

Jaakko Hietaluoma

Jyrki Koivumäki

Valtuustoaloite siirretään kunnanhallitukselle valmisteltavaksi.

Kunnanvaltuuston puheenjohtaja Päivi Suominen totesi seuraavaa; vaikea vuosi takana ja kovat vuodet on edessä. Vaikean paikan edessä ollaan ja säästöt ovat olleet perusteltuja. Ensi vuonna aloitetaan kuntastrategian laadintaa ja perustetaan tehokkaat työryhmät ja mietitään eri vaihtoehtoja. Valtuustoaloite otetaan käsittelyyn seuraavassa kunnanhallituksen kokouksessa. Työyhteisön hyvinvointi on tärkeä mistä pitää huolehtia. Joulun alla kuitenkin rauhoitutaan ja Päivi Suominen haluaa kiittää kaikkia ja toivottaa Hyvää ja Rauhallista Joulua!

Valtuutettu Paavo Tuuliniemi haluaa aluksi kiittää kunnanhallituksen puheenjohtajaa, kunnanvaltuuston puheenjohtajaa sekä kunnanjohtajaa suuresta työstä. Hienolla tavalla kaikki ovat tehneet työtä. Selvitykset ovat olleet perusteltuja ja loppuun harkittuja. Paljon on saatu aikaan tänä vuonna: Willi Karvia Oy, joka saatiin hyvin pyörimään. Tuottaa tulosta. Geoparkilla saadaan näkyvyyttä ja tuloja yrittäjille. Haluaa lisäksi kiittää myös valtuutettuja. Tuuliniemen mielestä kokouksissa on ollut hyvä henki. Toivoo, että jatkossakin yhteistyö sujuu. Tukalat ajat ovat edessäpäin, mutta ei anneta periksi. Päätteeksi Paavo Tuuliniemi toivottaa Hyvää ja Rauhallista joulua! ”Ei anneta periksi, ollaan Willejä Karvialaisia”

Kunnanhallituksen puheenjohtaja Voitto Raita-aho haluaa kiittää valtuutettuja kunnanhallitusta ja kunnan työntekijöitä kuluneesta vuodesta. Vaikeat asiat edessä ja ensi vuonna paneudumme asiaan. Haastavaa on, miten rakenteita tehdään ja evästyksiä olemme saaneet. Lopuksi Raita-aho toivotti Hyvää Joulua ja Uutta Vuotta!

OIKAISUVAATIMUSOHJE JA VALITUSOSOITUS

KV § 64 Pöytäkirjaan ja pöytäkirjasta annettaviin otteisiin liitetään oikaisuvaatimusohje ja valitusosoitus kuntalain mukaisesti.

MUUTOKSENHAKUKIELLOT

Kieltojen perusteet	Seuraavista päätöksistä ei saa tehdä kunnallisvalitusta 136 §:n mukaan, koska päätös koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa, taikka kunnallisen kansanäänestyksen toimittamista (kuntalaki 24 §), taikka kunnallisen virkaehtosopimuslain 26 §:ssä mainittuja asioita. Pykälät: 54, 55, 63, 64,
----------------------------	--

VALITUSOSOITUS

Valitusoikeus ja valitusperuste	Valituksen saa tehdä se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen) sekä kunnan jäsen. Sen lisäksi päätökseen, joka koskee yleiskaavan, asemakaavan ja rakennusjärjestyksen hyväksymistä, valituksen saa tehdä Varsinais-Suomen ELY-keskus, maakunnan liitto ja kunta, joiden alueella kaavassa osoitetulla maankäytöllä tai rakennusjärjestyksellä on vaikutuksia. Rekisteröidyllä paikallisella tai alueellisella yhteisöllä toimialaansa kuuluvissa asioissa toimialueellaan on myös valitusoikeus. Valituksen saa tehdä sillä perusteella, että päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä, päätöksen tehnyt viranomaisena on ylittänyt toimivaltansa tai päätös on muuten lainvastainen.
Valitusviranomaisen ja valitusaika	Seuraaviin päätöksiin voidaan hakea muutosta kirjallisella valituksella. Kunnallisvalitus (valitusaika 30 päivää) Pykälät: 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62 Valitusviranomaisen, osoite ja postiosoite: Turun hallinto-oikeus Sairashuoneenkatu 2 – 4 PL 32 20101 TURKU Valitusviranomaisen puhelin- ja faksinumerot: Vaihde 029 56 42400 Kirjaamo 029 56 42410 Faksi 029 56 42414 Sähköposti turku.hao@oikeus.fi Sähköisen asiointin palvelu osoitteessa: https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet Kunnallisvalitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Valitus on toimitettava valitusviranomaiselle viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä ennen valitusviranomaisen aukioloajan päättymistä. Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä. Käytettäessä tavallista sähköistä tiedoksiantoa asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, kolmantena päivänä viestin lähettämisestä. Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa. Kaavan tai rakennusjärjestyksen hyväksymistä koskevan päätöksen katsotaan tulleen tiedoksi seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on julkaistu yleisessä tietoverkossa. Tiedoksisaantipäivää ei lueta valitusaikaan.
Pöytäkirja	Päätöstä koskevia pöytäkirjan otteita ja liitteitä voi pyytää Karvian kunnasta, Kylä-Karviantie 17, 39930 Karvia Sähköpostiosoite: karvia@karvia.fi , p. 02 572790; Kunnantalo avoimna maanantaista perjantaihin klo 8.00 – 15.45. Pöytäkirja on viety nähtäväksi yleiseen tietoverkkoon ____/____20____.
Valituksen muoto ja sisältö	Valitus on tehtävä kirjallisesti. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta. Valituksessa, joka on osoitettava valitusviranomaiselle, on ilmoitettava <ul style="list-style-type: none">- päätös, johon haetaan muutosta- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi- perusteet, joilla muutosta vaaditaan Valituksessa on ilmoitettava valittajan nimi ja kotikunta. Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, valituksessa on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta. Valituksessa on lisäksi ilmoitettava postiosoite ja puhelinnumero ja muut tarvittavat yhteystiedot. Jos valitusviranomaisen päätös voidaan antaa tiedoksi sähköisenä viestinä, yhteystietona pyydetään ilmoittamaan myös sähköpostiosoite. Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valitus. Sähköistä asiakirjaa ei kuitenkaan tarvitse täydentää allekirjoituksella, jos asiakirjassa on tiedot lähettäjistä eikä asiakirjan alkuperäisyyttä tai eheyttä ole syytä epäillä. Valituskirjelmään on liitettävä: <ul style="list-style-type: none">- päätös, johon haetaan muutosta valittamalla, alkuperäisenä tai jäljennöksenä- todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta.- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle. Asiamiehen on liitettävä valtakirja sen mukaan kuin HLL 21 §:ssä säädetään.
Valitusasiakirjojen toimittaminen	Valitusasiakirjat on toimitettava valitusviranomaiselle ennen valitusajan päättymistä. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arklauantai, saa valituksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen. Omalla vastuulla valitusasiakirjat voi lähettää postitse tai lähettämällä välityksellä. Postiin valitusasiakirjat on jätettävä niin ajoissa, että ne ehtivät perille ennen valitusajan päättymistä.
Oikeudenkäyntimaksu	Muutoksenhakuasian vireille panijalta peritään oikeudenkäyntimaksu sen mukaan kuin tuomioistuimaksulaissa (1455/2015) säädetään.

Päätös on annettu asianosaiselle tiedoksi kirjeellä, joka on lähetetty ____/____20____

Päätös on annettu asianosaiselle tiedoksi sähköpostilla, joka on lähetetty ____/____20____ Tiedoksi antaja: _____